

समावेशीकरणको दिशामा एउटा फइको :
गोरखापत्रद्वारा प्रकाशित
थामी भाषा पृष्ठ

थामीको सिलोखेपालाखे बनइसा जेत हावि बढयान्

समाजको अनुसार भेला दोलखाको सदरमुकाम चारिकोटडा थासा थालेनिदु । सिलोखेपालोखेको साखाले जेत रादु जेत अन्तिमतेका दुम्सा समाजको योजना हो:दुनिदु ।

दोलखा । थामी जातिको कर्मकाण्ड यासिने इडोसाइदु सिलोखेपालोखे बनाइसा जेत तिव्र गतिए हावि बढइते निदु ।

दोलखा विगू गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगते बनाइसा यासिदु सिलोखेपालोखेको जेत यादु ९ वैशाखदिन सुरु थारु निदु । सिलोखेपालोखे बनाइसाकाई विगू गाउँपालिकाए आठ लाख रुपैयाँ वजेट पिहले नाहुदुनिदु । नेपाल थामी समाज दोलखा कार्यसमितिले सिलोखेपालो बनाइसा जेत हावि बढइदु थारुनिदु । काको लागि दोलखा कार्यसमितिले विशेष समिति गठन लोइले नाहुदु निदु । सोही समिति शब्द संकलनकाई देशदशेते यालेल्नेनिदु । नेपाल थामी समाजको पूर्वकेन्द्रीय महासचिव लक्ष्मण थामीए सिलोखेपालोखेको लागि आवश्यक शब्द संकलनको जेत तिव्र गतिए हावि बढइनु खाम लोइनुने ।

ताए यासिन्, थामी जातिको सिलोखेपालोखे लोप थासा अवस्थाते यालेतान् । नालेइ देशेडा सिदु मीको मोम्पा डा जन्मइदु मीको न्वारन लोइसा मी माहो । ता थारुए काको संरक्षण लोइसा अवस्था इचिनिसान् । सिलोखेपालोखे बनाइसा जेत यही कारणए नीए लोइवान् । नालेइ काको जेत तिव्र गतिते हावि यालेनिदु । काको लागि नालेइ देशदेशेडा समिति यालेल्नेनिदु ।

थामी समाज दोलखाको अनुसार शब्द संकलनको जेत विगूको थामी चाँगुडिन सुरु थालेनिथ्यो । का क्रमडा समिति थामीचागू, खोपाचागू, चिलंखा, आलाम्पु, विगू, सुपाक्षमावती, लापिलाइ याको दुम्लेनिदु । नन् बाबरे, दुवापा, क्याडपोल, कालिन्चोक, सुकें लगायतको टाडडा वै शब्द संकलनको लागि समिति हेन्सा कार्यक्रम हो:दुनिदु ।

समाजको पूर्वकेन्द्रीय महासचिव लक्ष्मणए यासिन्, शब्द संकलनको जेत तिव्रगतिए यावि यालेनिदु । का क्रमते टोली थामीचागू, खोपाचागू, चिलंखा, आलाम्पु, विगू, सुपाक्षमावती, लापिलाइ याको दुम्लेनिदु । नन् बाबरे, दुवापा, क्याडपोल, कालिन्चोक, सुकें लगायतको टाडडा वै शब्द संकलनको लागि समिति हेन्सा कार्यक्रम हो:दुनिदु ।

शब्द संकलनको लागि समाजए सा:खाले टाडडा देवा आयोजना लोइले नाहुदुनिदु । देवाको लागि आवश्यक सरदम वै समाजए नै व्यवस्था लोइले नाहुदुनिदु । दिगोरे देवा आयोजना लोइडा उछिन्चान्तेक २० हजारडिन ओहेते ३५ हजार रुपैयाँतका खर्च थालेनिदु । देवाते सहभागि थारु गुरुआपाकाई वै समाजए पारिश्रमिकको व्यवस्था लोइले नाहुदुनिदु ।

देवा आयोजनाको सन्दर्भते लक्ष्मणए यासिन्, देवा लोइसा आठ नै फन्जन थारुसे । शब्द संकलनको लागि जसरी वै देवा लोइसा पारयान् । काको साखले खर्च निए नै व्यवस्था लोइवान् । गुरुआपाकाई वै पारिश्रमिक पिको मानान् । ता थारु शब्द संकलनको जेत खर्चलोवनि इचिनिरलेनिदु ।

समाजको अनुसार आयोजना लोइसिदु देवाथानीते गुरुआपाए खासिदु शब्द समितिको सदस्यपालीए रेकर्ड लोयोइले नायोइदुनिदु । रेकर्ड अडियो डा भिडियो निस्गोरे नै थालेनिदु । ता बाहेक शब्द टिपासा जेत वै समितिए लोइले नाहुदु । संकलन थारु साखले सामाग्रीकाई दि टाडते नाते समितिए एकीकृत दस्तावेज बनाइदु । ताकाई छोटकॉट लोइसा फिरी गुरुआपालीको भेला थासानिदु । भेलाए पास लोइसा लिबि सिलोखेपालोखे प्रकाशनका लागि तयार थासा थारुनिदु । का विषयते लक्ष्मणए यासिन्, देवाथानीते गुरुआपालीए खासिदु शब्दको अडियो डा भिडियो रेकर्ड लोइवाव । आवश्यकता अनुसार शब्द वै लेखाइवान् । साखले टाडडिन सामाग्री संकलन थाडालिबि दि टाड नाते एकीकृत दस्तावेज तयार लोइवाव । ताकाई अन्तिम रूप पिसा फिरे वै गुरुआपालीको भेला लोइवाव । भेलाते निए दस्तावेज सार्वजनिक लोइवाव । छलफल चिलोइवाव । भेलाए पास लोइडालिबि निए दस्तावेजकाई प्रकाशन लोइवाव ।

समाजको अनुसार भेला दोलखाको सदरमुकाम चारिकोटडा थासा थालेनिदु । सिलोखेपालोखेको साखाले जेत रादु जेत अन्तिमतेका दुम्सा समाजको योजना हो:दुनिदु । कन्टीडा दोलखाको थामी समुदायए

स्वीकार लोइसा गरी सिलोखेपालोखे बनइसा जेतकाई समुदायस्तरते हेन्ते छलफला चिलोइवावु खाम नेपाल थामी समाज दोलखा कार्यसमितिको अध्यक्ष होमबहादुर थामीए यासिन् । सामाजिक सञ्जालते धारणा नाते ताए यासिन्, थामी समुदायको कर्मकाण्ड (सिलोखेपालोखे) बनइसाकाई विगू गाउँपालिकाको वडानामा जिल्लाते निदु साखाले थामी बस्तीते श्रोत संकलन लोइसा अभियान चलाइचा रालेनिदु । गुरुआपालीनामा निरन्तर भेटघाट, छलफल डा अन्तरक्रिया थाचारालेनिदु । स्थानीय तहको थामी वृद्धिजीविपालीए प्रत्यक्ष डा अप्रत्यक्ष रूपते महत्वपूर्ण सल्लाह सुभाब पिडिसिन् । कावनी सहयोग न्योम्बो टाडडा वै एथा यासिने निए ङावले नावावुनिदु ।

सिलोखेपालोखे बनइसाकाई वजेट विनियोजन लोइसाते विगू गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष देविका थामी विशेष पहल हो:दुनिथ्यो । उपाध्यक्ष देविकाके पहलते गाउँपालिकाए सिलोखेपालोखे बनइसाको लागि वजेट विनियोजन थारुनिदु थामी समाज अध्यक्ष होमबहादुरको खाम हो:दुनिदु ।

नेपाल थामी समाज केन्द्रीय कार्यसमितिए काभुन्दा हावि वै सिलोखेपालोखे बनइसा पहल लोइदु थारुनिथ्यो । काको लागि आदिवासी जनजाति उस्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानए आर्थिक सहयोग लोइदु थारुनिथ्यो ।

काको लागि समाजको तत्कालिन केन्द्रीय अध्यक्ष विनकुमार थामीए दोलखाको सदरमुकाम चारिकोटडा जेसा भेला आयोजना लोइले नाहुथ्यो । तोवला वै विभिन्न टाडडिन भेला थायोइदु गुरुआपालीकाई दी टाडते नाते शब्द संकलन थारुनिथ्यो । तोवनी संकलित शब्द दस्तावेजोकरण वै थालेनिथ्यो । ता दस्तावेजकाई कापालोको सिलोखेपालोखेडा सन्दर्भ सामाग्रीको रूपते प्रयोग लोइसा समाजको पूर्वमहासचिव लक्ष्मणए यासिन् ।

ताए यासिन्, नेपाल थामी समाजए वै सिलोखेपालोखेको जेत लोइले नाहुदुनिदु । ता दस्तावेजकाई वै निए अध्ययन लोइवाव । ताकाई निए कापालोको सिलोखेपालोखेको सन्दर्भ सामाग्रीको रूपते प्रयोग लोइवाव । ताडाको उपयुक्त विषयवस्तुकाई निए प्रयोग लोइवाव ।

सामुदायिक विद्यालयडा भर्ना थासा विद्यार्थीको लर्को

नालेइ भर्ना अभियान जारी हो:दुनिदु । महालेखा परीक्षकको तथ्यांकए लिबिको खेपते सामुदायिक विद्यालयते विद्यार्थी संख्या घटइते यादु चिखेतुले नाहुदु निदु । कावनी थारुते तोवनी विद्यालयते ओहे राजनीति थासा डा शैक्षिक गुणस्तर खस्केसा नै प्रमुख कारण निचा राले हो:दु ।

काठमाडौं । नालेइ केही सामुदायिक विद्यालयडा भर्ना थासा नाका विद्यार्थीको चाप थगाइसा माइथाइसा थालेनिदु । विद्यार्थी भर्ना लोइसा हिन्को तहडिन चर्को दबाव वै तोवाडए खेपाइसा पाराइले निदु । खरेते निजी विद्यालय प्रशस्त थाले वै अभिभावक डा विद्यार्थीको आकर्षण सामुदायिक विद्यालयते थालेनिदु । काए सामुदायिक विद्यालयको छवि सुधारइते यादु संकेते चिखेतुले नाहुदुनिदु ।

विराटनगरते आदर्श माध्यमिक विद्यालयको प्रधानाध्यापक सन्तोष पोखरेलए प्रदेश मन्त्रालयको सचिवडिन संघीयमन्त्रीको स्वकीय सचिवतेकाए विद्यार्थी भर्नाकाई चर्को दबाव पिहदु खाम लोइनुने । ताए यासिन्, भर्ना मालोइसिन यासिने ओहे रागे थायोइडान् ।

नाले वै दबाव केलेले निदु । दैनिक थुपे फोन केलेले निदु । भर्नासम्बन्धी उच्चाचा जेत माथाहान यासिने आरोप जनप्रतिनिधिए लागायोइले नायोइदुनिदु । तर, तोवनी दबावकाई वेवासा लोइते राखले नावावुनिदु । ता विद्यालयते तीन सय ७५ विद्यार्थी भर्ना खुलाइदुते एक हजार नौ सय ७५ जनाको आवेदन पाराइले निथ्यो । कक्षा ३ तेको हावि केल्योइदुपालीकाई भर्ना काडवान् । भुन्था तोभुन्दा हिन्को तहत प्रवेश परीक्षा सञ्चालन लोइसिले निथ्यो ।

नालेइ भर्ना अभियान जारी हो:दुनिदु । महालेखा परीक्षकको तथ्यांकए लिबिको खेपते सामुदायिक विद्यालयते विद्यार्थी संख्या घटइते यादु चिखेतुले नाहुदु निदु । कावनी थारुते

तोवनी विद्यालयते ओहे राजनीति थासा डा शैक्षिक गुणस्तर खस्केसा नै प्रमुख कारण निचा राले हो:दु । उच्चिन्चा विद्यालय भुन्था नमुनाको रूपते हावि केलेले निदु । ता विद्यालयते भर्ना खालाम्सा ओहे नै जेखा उपलब्धि मानायोइदु निदु ।

कतिपय सामुदायिक विद्यालयको प्रधानाध्यापकको नेतृत्व, शिक्षकको मेहनत डा पठनपाठनते नाका अभ्यासको कारण अब्बल थाते याले निदु । धानाइसा नै माथाइसा गरी विद्यार्थी केल्लडालिबि प्रवेश परीक्षा नै सञ्चालन लोइसा पाराइले निदु । नाका विद्यार्थी भर्नाको दबाव थगाइसा माथाइडालिबि केही विद्यालयए प्रवेश परीक्षाते कोड प्रणाली लागू लोइसा पाराइले निदु ।

कक्षा १-१२ तेका सात हजार छ सय विद्यार्थी निदु वुटवलको कालिका मानवजान माध्यमिक विद्यालयए काए वर्ष छ सय ५० नाका विद्यार्थी भर्ना काडनुने । दुई हजार तीन सय जनाको आवेदन पाराइदु यासिने विद्यालयका प्रधानाध्यापक दिनेश थापाए यासिन्, राजनीतिक डा प्रशासनिक नेतृत्वडिन ओहे दबाव केल्लुनिदु ।

भर्नाको समयते निकाई ओहे नै सकस थारुनिदु । विद्यालयए विद्यार्थी चावुसा १० गोरे बस प्रयोग लोइसा राहुले नाहुदुनिदु । चितवनको नारायणी नमुना माध्यमिक विद्यालयए काए वर्ष साखाले कक्षाते लोइते सात सय नाका विद्यार्थी भर्ना लोइनुने । प्रवेश परीक्षाते सहभागि थासा दुई हजार सात सय विद्यार्थीको आवेदन पारयान् । भर्नाकाई अर्फे वै विद्यार्थी केलसा क्रम जारी हो:दुनिदु यासिने विद्यालयका प्रधानाध्यापक रामशरण देवाडीए यासिन्, केल्योइदु जति साखालेकाई भर्ना लोइसा माइथान् । ओहकाई फर्कडवान् ।

साठे तीन हजार विद्यार्थी अध्ययनरत तो विद्यालयए कक्षा ६ ते सुम सेक्सन, कक्षा सातते सात सेक्सन, कक्षा आठते आठ सेक्सन तथा कक्षा नौ वष १० ते नौनाँ सेक्सनते विद्यार्थी भर्ना लोइले नाहुदुनिदु । तनहोको सत्यवती माध्यमिक विद्यालय, सुर्खेतको जन माध्यमिक विद्यालय, भफाको हिमालय माध्यमिक विद्यालयलायतते वै हेरेक वर्ष नाका भर्ना थासा दाइसा विद्यार्थीको लर्को लागाइदु थारुनिदु ।

मेटाड चितिते चवाको

■ पहल थामी 'अनिश्चित'
नान् नि साखले थाइमी राजनीतिडा विते चावाको आषाड उलाम कराम को मेटाड चितिते चावाको बालदने ज्ञान्तवाले समुन ठोते च्याको चिची च्याते सोनारीयापनी बुसिदु मार्किनभाइ बुसिने चावाको भुन्था देवाको राखा रिन्सिने बालदाने जन्तिस्ताडले बाग्पिको डिडिइड टोका मार्कभाटे चिते चावाको हानी होक्सा का खाघ्या बाग्पिको स्या टुलि जाते निकाइ निको हकअधिकार अमाल्छा आदिने चावाको आरिसा माजा मि डि मि नामा नासाइनेनी बान्याली थाइमी खार लेवडा खालाम्साकाइ किडिते चावाको

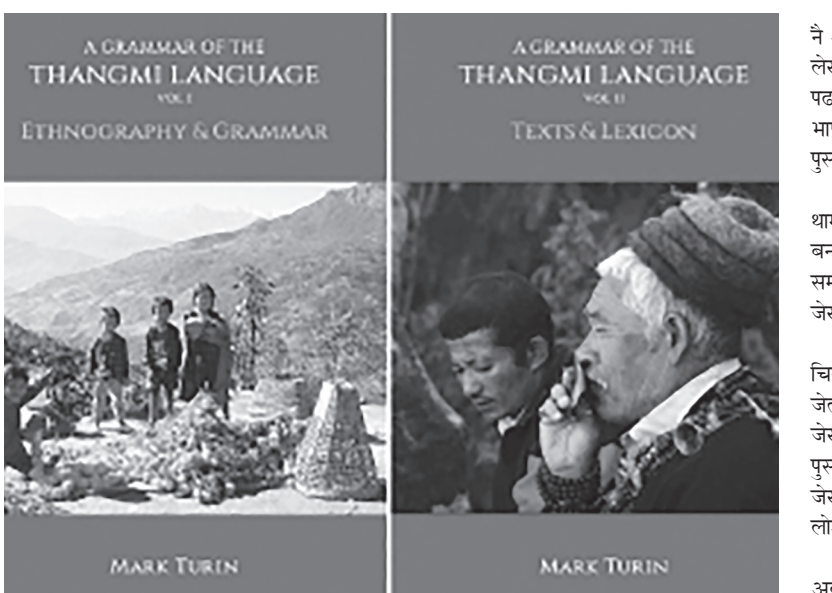
नि दिउनी सिडु

■ बावुकाजी थामी
दुकदुक चालाइसीदु लोइसे दिउनी दिदु !
नि साखाली मी पालिइ दिउनी सिडु!!
मोइदुका निए आषाडा जेत पालिइ नुइल्लो !
आसारो निदु इसा-केन नि च्याको तुन्को !!
नि मोइदुका जुकुन धन-सम्पति निको थारु !
सिडा र्वे धन-सम्पति सुको सुको थारु !!
निए साखालीकाई आषाडा मेसेए ज्याको !
दुखा-मुखा ते साखालीकाई निए साथ पिकेको !!
निको आयु निए ङावावु वानी माथा !
दिउनी संसार तातोइले याइदु नि आलात्था !!
दुकदुक चालाइसीदु लोइसे दिउनी दिदु !
नि साखाली मी पालिइ दिउनी सिडु !!
विप्रासुन्दरी गाथा-२ (सिन्धुपाल्चोक)

काठमाडौं । थामी जातिको अथ्यता तथा मानवशास्त्री डा. मार्क टुरिनए थामी जातिनामा सम्बन्धीत निस्गोरे पुस्तक प्रकाशन लोइले नाहुदुनिदु । यादु शुरुवार ललितपुरको जावलाखेडा थारु कार्यक्रमते ताए पुस्तक सार्वजनिक लोइदु थारुनिदु ।

थाइमी ल्याडग्वेज भोल्थुम १ डा २ मध्ये पहिलो भोल्थुमडमा थामी जातिनामा सम्बन्धित जानकारी डा थामी भाषाको व्याकरण समावेश थालेनिदु । तोवनी, बेगाले भोल्थुमडा थामी भाषाको शब्दकोष लेखाइसिलेनिदु । करिव १० वर्षको गहन अनुसन्धानलिबि डा. मार्कए पुस्तक प्रकाशन लोइदु थारुनिदु ।

पुस्तक विमोचनलिबि मानवशास्त्री डा. मार्कए थामी जातिदुइडा हो:दु ओहे आषा मध्ये दिगोरे उच्चाचा पक्षकाई पुस्तकको रूप पिसिदुनिदु यासिन् । ताए यासिन्, थामी समुदाय मौलिक संस्कारसंस्कृतिको खानी थारुनिदु । का समुदायडा ओहे आषा संस्कारसंस्कृति हो:दुनिदु । का मध्ये दिगोरे थामी भाषा थारुनिदु । तर, का भाषाको नालेडतेको शब्दकोष डा व्याकरण माहो । त्यही आवश्यकताकाई एग पुरा लोइसा कोशिस लोइल्ले नाहुदुनिदु । पुस्तक अंग्रेजी भाषाते लेखाइसिले निदु । थामी भाषाको शब्दकोष वै अंग्रेजी भाषाते नै लेखाइसिलेनिदु । प्रकाशन थारु पुस्तक काभुन्दा हावि नै बेलायतडा सार्वजनिक थालेनिथ्यो । तर, ताको मुख्य ओहे नै महगो थारुनिथ्यो । नालेइ प्रकाशन थारु पुस्तक भुन्था सस्तो मुल्यते किनाइसा इखालाम्पुनिदु ।

सस्तो मुल्यते इखालाम्पु थारुए साखाले थामीको पहुँचते पुस्तक यालेत्सा लेखक डा. मार्कए यासिन् । ताए यासिन्, का पुस्तक हावि वै बेलायतडा प्रकाशन थाले निथ्यो । तर, मुल्य ओहे नै महगो थारुनिथ्यो । तर, नालेइ पुस्तकको मुल्य सस्तो हो:दुनिदु । ता थारुए साखाले थामी समुदायको पहुँच पुस्तक यालेत्सा गए अपेक्षा लोइल्ले नाहुदुनिदु । तोवनी थाहान भुन्था मैते पुस्तकए सार्थकता खालाम्पु निदु ।

अंग्रेजी भाषाडा लेखाइसिदु थारुए पुस्तकते लेखाइसिदु महत्वपूर्ण विषय साखाले थामीए बुभाइसा माथाइदु खाम नेपाल थामी समाजके केन्द्रीय सचिव देवा थामीए यासिन् । नेपाली भाषाते पुस्तक प्रकाशन थाका साखाले थामीए पढइसिसा थाइसा खाम ताए लोइनुने । पुस्तक विमोचनते ताए यासिन्, थामी भाषाको शब्दकोष चिलेत्सा खाम गहन विषय थारुनिदु । का जेत डा. मार्कए लोइनुने । का ओहे

दोलखाको बिगूडा स्वास्थ्य शिविर

चरिकोट । दोलखाको विगू गाउँपालिका वडा नम्बर ६ आलम्पुते सम्पन्न स्वास्थ्य शिविरडिन एक हजारभन्दा ओहे सेवाग्राही लाभान्वित थालेनिदु । यादु ९ वैशाखदिन १२ वैशाख(वली उनी)तेका चलइदु शिविरडिन एक हजार ४४ जनाए स्वास्थ्य सेवा खालाम्प्योइले नायोइदुनिदु । तामध्ये चार सय १४ चाहुचा डा छ सय ३० चामाइचा हो:दुनिदु । काजुरी संस्था पोखराको आयोजना डा विगू गाउँपालिकाको समन्वयते थारु शिविरडिन आलम्पु, चिलंखा, विगू, खोपाचागू लगायत ओहे टाडको सर्वसाधारणए सेवा खालाम्प्योइदु थारुनिदु । विगू गाउँपालिकाका स्वास्थ्य ईन्चार्ज रत्न थामीको अनुसार छ सय २३ जना मेसे डा तीन सय २७ जना सुवाको विरामीए उपचार सेवा खालाम्प्योइदु निथ्यो । शिविरते ३४ जनाको मेसे अप्रेसन लोइसिदु निथ्यो । इन्चार्ज रत्नए यासिन्, देशेडा स्वास्थ्य शिविर वली उनीतेका चलयान् । ओहे टाडको मौपाली स्वास्थ्य परीक्षण लोइसा केल्योडान् । ओहजसो थामी समुदायको मौपाली होक्योइदुनिथ्यो । ता मध्ये छ सय २३ जनाको मेसेको उपचार थाहान् । तीन सय २७ को भुन्था सुवाको उपचार थाहान् । देशेडा नै विरामीए उपचार खालाम्प्योइले साखाले ताइयोइले नियो इदुनिदु ।

शिविरडा विरामीकाई अपरेशनको वै व्यवस्था हो:दुनिथ्यो । मेसे मानिथ्योइदु ओहे मीको अपरेशन थाहान् । तोवनी सुवाको वै अपरेशन थाहान् । स्वास्थ्य इन्चार्ज रत्नए विरामीकाई अपरेशनको वै व्यवस्था निदु थारुए ओहे विरामीए लाभ काइयोइनुने । ताए यासिन्, स्वास्थ्य शिविर सुविधा सम्पन्न थारुनिथ्यो । विरामीकाई अपरेशन लोइसा समेत व्यवस्था हो:दुनिथ्यो । ओहे विरामीको मेसे डा सुवाको अपरेशन थाहान् । काको लागि अत्याधुनिक उपचार मेसिन देशेडा हेन्सिदु निथ्यो । देशेडा नै तोवनी उपचार खालाम्प्योइले देशेको साखाले मौपाली ताइयोइले नियोइदुनिदु । शिविर संचालनका लागि काजुरी संस्थाका अध्यक्ष राजन राई नेतृत्वको टोली आलम्पु यालेत्ले निथ्यो । शिविरको समापन समारोहते स्थानीय जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, शिक्षक प्रतिनिधि लगायतले आयोजक संस्थाकाई धन्यवाद पिसिदुनिथ्यो । शिविर समापन कार्यक्रमते अध्यक्ष र ईए कावनी सहयोग नन् नै निरन्तर थारु खाम लोइनुने । ताए यासिन्, दुर्गम टाडको मीकाई सहयोग लोइसा उदेश्यए कावनी जेत लोइसिदु निदु । कार्यक्रमते साखालेको उत्साहपूर्ण सहभागिता थाहान् । कावनी सहयोग निए नन् वै लोइवाव । मीकाई सहयोग लोइसा संस्थाको उदेश्य थारु निदु ।

दोलखाको थामी वस्तिडा विद्यालय कटौती

चरिकोट । दोलखाको कालिञ्चोक गाउँपालिकाए जथाभावी विद्यालयपालीको कक्षा कटौती डा समायोजन लोइनुने यासिने स्थानीयस्तरते विरोध सुरु थालेनिदु । गाउँपालिकाए मापदण्ड यागान्दु विद्यालयपालीको कक्षासमेत कटौती लोइतेपिडालिबि विरोध सुरु थारुनिदु । गाउँपालिकाए भर्खरे एक दर्जनभन्दा ओहे विद्यालयपालीको कक्षा कटौती लोइसा निर्णय लोइले नाहुदुनिदु । कालिञ्चोक गाउँपालिका वडा नम्बर ५ ते निदु देउराली प्राथमिक विद्यालयकाई ३ कक्षाते घट्दा लोइतेपिडालिबि स्थानीयए वडा कार्यालयते धर्ना डा नारावाजी लोइते निर्णय फिर्ता काइसा अन्तिमेटम पियोइले नायोइदुनिदु । तोवाडए गाउँपालिकाको निर्णय विद्यार्थीको हित डा मापदण्ड विपरित थारु यासिने सच्याउन आग्रह लोयोइले नायोइदुनिदु । अभिभावकपालीको भेलाए निर्णय मासच्याइदुतका वडा कार्यालयते तालाबन्दी लोइसा निर्णय समेत लोइदु स्थानीय सचिव थामीए यासिले निदु । ता विद्यालयडा एक सय ३० जनाभन्दा ओहे विद्यार्थी अध्ययन लोइचा रायोइलेनिदु । गाउँपालिकाए आवश्यकता डा

मापदण्ड उल्लंघन लोइते लिबि पाराइदु थामी बस्तीडा निदु विद्यालयको सन्दर्भते गलत मनसाय डा राजनीतिक पुर्वाग्रहको आधारते अनुचित निर्णय लोइदु स्थानीयको आरोप हो:दुनिदु । देउराली स्कुलते मापदण्डए ताकाइसिदु लोइसा निर्णय समेत लोइदु थारुनिदु । पूर्व वडा अध्यक्ष सुवास थामीए यासिन्, वर्दनियत नाते विद्यालय बन्द लोइसा दाइसिले निदु । का निर्णय विद्यार्थीको भविष्यच्युरिते खेलवाड थारुनिदु ।

गाउँपालिकाले हालै देउरालीनामा १४ वटा विद्यालयको कक्षा कटौती लोइसा निर्णय लोइले नाहुदुनिदु । बेथाले विद्यालयते वै विद्यार्थीको चाप थाले वै कक्षा कटौती लोइडालिबि स्थानीयए विरोध लोइचा रायोइलेनिदु । गाउँपालिकाए भुन्था विद्यार्थी संख्या, शिक्षक संख्या डा खरेते निदु बेगाले विद्यालयपालीको दुरीकाई मध्यमेजर नाते कक्षा कटौतीको निर्णय लोइसिदु दाबी लोइले नाहुदुनिदु ।